

Forslag til vedtak i representantskapet i LO i Oslo den 7. mars 2005:

1. mai 2005 – Politisk grunnlag.

Fagbevegelsen - en sjølstendig kraft på venstresida.

Fagbevegelsen er en sjølstendig kraft på venstresida. Dette videreføres i 1. mai-arrangementene og innebærer at det politiske grunnlaget som her gjengis gir uttrykk for sjølstendige standpunkter i de mest aktuelle faglige og politiske spørsmål. 1.mai er derfor også i år en markering av både aktuelle krav og prinsipielle standpunkter i forhold til både nasjonale og internasjonale spørsmål.

Den politiske situasjonen.

Den politiske utviklingen og følgene av dereguleringen av samfunnet og arbeidslivet skaper frustrasjon og undergraver folks muligheter til å påvirke viktige veivalg i samfunnet. Stortingsvalget i 2001 ga grunnlag for en høyredominert regjering med støtte fra Fremskrittspartiet. Denne regjeringen setter nå ut i livet en politikk som går ut over store deler av befolkningen. Store skattelettelser for de rikeste blir kombinert med nedskjæringer i viktige velferdsordninger. Høyres og Fremskrittspartiets ideologiske mål om et avregulert og markedsstyrt samfunn virkeliggjøres dag for dag. Bondevikregjeringens og Fremskrittspartiets angrep på velferdsstaten vil ende med et avregulert samfunn dominert av kapitalkreftene hvis valget i høst ikke resulterer i en endring av flertallet i Stortinget. Alternativet er at de politiske venstrekreftene samler seg og viser handlekraft i forhold til å stake ut en kurs som klart viser forskjellene på de politiske høyrekreftene og venstresida i norsk politikk. Fra fagbevegelsen er det derfor et krav at de politiske partiene på venstresida i praksis viser at fellesskapsløsninger tjener folk på en helt annen og bedre måte enn å legge til rette for individuelle svar på utfordringene. Trygghet for arbeid, inntekt, pensjoner og en samfunnsutvikling i en helt annen retning enn det vi nå ser, er det som nå kreves. Stortingsvalget blir avgjørende i arbeidet med å endre retningen på utviklingen i samfunnet.

Forsvar velferd og arbeidsmiljø – mot privatisering og sosial dumping !

Norsk økonomi er solid, men likevel opplever vi stadige angrep på velferdsstaten. Forskjellen mellom rike og fattige øker. Samtidig svekkes kommuneøkonomien. Flere tjenester legges ned. Stadig økende bruk av kommunale avgifter og egenandeler rammer særlig de med lavere inntekter.

Privatisering av offentlig virksomhet, omdanning av offentlig eie til aksjeselskaper og foretak, og et planmessig arbeid for å svekke ansattes lønns- og arbeidsvilkår, salg av slike selskaper til privat kapital, svekker den politiske styringen av og ansvaret for velferden. Den høyredominerte Bondevikregjeringen øker tempoet i avreguleringen, konkurranseutsettingen og privatiseringen. Dette blir framstilt som modernisering, men betyr i virkeligheten at store deler av samfunnet settes i revers. Et eksempel er den pågående avregulering av skoleverket. Regjeringens mål om flere friskoler, fjerning av minstestandarder osv. er en alvorlig svekkelse av den offentlige skolen. Kontantstøtten er en ordning som blant annet undergraver kvinnes muligheter til deltakelse i arbeidslivet og finansiering av barnehager. Denne

ordningen bør avskaffes. Avreguleringen av boligmarkedet og avskaffelsen av den sosiale boligpolitikken har ført til stor mangel på boliger, særlig i Oslo og andre større byer. Den manglende sosiale boligpolitikken og det frie boligmarkedet fører til at særlig ungdommen har små muligheter til å skaffe egen bolig. Det må derfor arbeides målbevisst for gjeninnføring av den sosiale boligpolitikken. Sykehusreformen har ført til at det er foretakenes økonomi, ikke folkets helse som prioriteres. Stykkprissystemet undergraver en forsvarlig helsemessig prioritering. Det er derfor nødvendig å sørge for at sykehusene igjen kommer direkte under lokalt folkevalgt ansvar og styre. Arbeidsløshet og fattigdom resulterer i oppgitthet, nød og kriminalitet. Regjeringens svar er en kraftig opptrapping av fengselsbygging. Vi krever i stedet kriminalforebyggende tiltak, ettervern og et målbevisst arbeid for å avskaffe fattigdommen.

Sosial dumping

Gjennom lovendringer er arbeidsmarkedet nå avregulert slik at inn- og utleie av arbeidskraft undergraver prinsippet om faste ansettelser. EUs utvidelse med 10 nye land fra 1. mai i fjor har øker omfanget av den sosiale dumping. Arbeidskraft flyter nå fritt mellom de nye EU-landa og Norge. For å minske skadevirkningene for norsk arbeidsliv og begrense den sosiale dumping stiller vi krav om at

- de tillitsvalgte må få fullt innsyn og tilgang på opplysninger om lønns- og arbeidsvilkår på alle arbeidsplasser.
- Loven om inn- og utleie må reverseres. Der hvor inn og utleie av arbeidskraft unntaksvis benyttes, må all inn- og utleie bare skje etter avtale med de tillitsvalgte.
- Det må gjennomføres sanksjoner og bøtelegging for firmaer som bedriver sosial dumping og kriminell virksomhet.
- Det må også etableres en egen tilsynsordning som kan kontrollere lønns- og arbeidsvilkår.
- Det må etableres et effektivt kontrollsystem for å luke ut useriøse firmaer og lovbrutere fra anbud.
- Norske lønns- og arbeidsvilkår må gjelde enten det er enkeltarbeidstakere eller anbud hvor arbeidsstokken hentes fra utlandet.

Arbeidsliv

I flere offentlige utvalg, som de siste åra har utredet forhold i arbeidslivet, gjennomsys innstillingene av markedsliberalistiske resonnementer. Felles for disse er at de vil fjerne reguleringer som har gitt trygge vilkår og rettigheter for arbeidstakerne. Det borgerlige stortingsflertallets endring av arbeidsmiljølovens overtidsbestemmelser oppmuntret de kreftene som vil undergrave og fjerne rettigheter som ble gjennomført i arbeidsmiljøloven i 1977. Intensjonene om å skape et mer inkluderende arbeidsliv og videreføre og styrke arbeidsmiljølovens vern av arbeidstakerne ble fullstendig avvist da arbeidslivslovutvalget la fram sin innstilling i fjor, og videreføres nå i regjeringens forslag om en ny arbeidslivlovgivning. Også på dette området skal klokka nå skrus tilbake mange tiår. Vi avviser regjeringens forslag om svekking av stillingsvernet, retten til å stå i stilling, uthuling av normalarbeidsdagen, forlengelse av arbeidstida og andre forverringer. Vi krever overtidsbestemmelsene med tidligere begrensninger og tillitsvalgtes rettigheter gjeninnført. Fagorganisasjonenes og de tillitsvalgets rettigheter etter loven må styrkes – ikke minst når det gjelder inn- og utleie av arbeidskraft. En samlet fagbevegelse, og andre grupper som

rammes av dagens brutaliserte arbeidsliv, må mobilisere mot ethvert forsøk på uthuling av eksisterende rettigheter. Vi henstiller sterkt til partiene på venstresida å ikke inngå noen som helst kompromisser med regjeringspartiene og Fremskrittspartiet med basis i, hele eller deler av, regjeringens forslag som svekker dagens arbeidsmiljølov. Tvert i mot må det gjøres klart at et nytt flertall vil gjøre om vedtak om svekkelser i overtidsbestemmelser og andre svekkelser av arbeidsmiljøloven som er gjort i denne stortingsperioden. Det må også garanteres at eventuelle vedtak som blir trumfet gjennom i år med regjeringspartienes og Fremskrittspartiets stemmer vil bli omgjort av et nytt flertall etter valget. Det er også på tide å arbeide mer offensivt for et mer menneskelig arbeidsliv. Vi står derfor fast på kravet om 6 timers arbeidsdag og likebehandling av skift og turnusarbeid.

Pensjon

Avreguleringen og frislippet av kapitalkreftene har ført til en stadig øket konkurranse og press i arbeidslivet. Dette øker stresset, noe som fører til at arbeidstakerne i økende grad blir syke og satt ut av arbeidslivet før oppnådd pensjonsalder. Lovregulerte og avtalefestede pensjonsordninger er under sterkt press. Bondevikregjeringen viderefører i sin melding om pensjonene, pensjonskomisjonens innstilling som ble lagt fram i fjor og som foreslo en total omlegging av folketrygden. Omleggingens hovedkomponenter:

1. Sterk reduksjon av folketrygdens ytelser til den enkelte.
2. Omfordeling fra de lavtlønte til de høyere lønte.
3. Heving av pensjonsalder
4. Avtalefestet pensjon raseres

Kuttene regjeringen foreslår vil redusere ytelsene til den enkelte pensjonist med ca. 20%. Underreguleringen av folketrygden har tvunget fagbevegelsen til å reise krav om innskuddsbaserte tjenestepensjonsordninger. LO i Oslo krever at folketrygdens grunnbeløp reguleres opp til et anstendig nivå og tar avstand fra innføring av et tilleggspensjonsystem basert på individuelle forsikringsordninger hvor avkastningen er avhengig av børsspekulasjoner. Regjeringens melding som også kalles en "modernisering" peker mot et dårligere, og delvis privatisert pensjonssystem ved at større deler skal likne mer på forsikring enn på en offentlig finansiert pensjonsordning. Særlig vil kvinnene bli rammet av dette fordi det betyr en omfordeling fra lavtlønte til høytlønte. Vi tar også sterk avstand fra forslagene om at de som må slutte tidlig i yrkeslivet skal straffes med kraftig reduserte pensjoner livet ut. Angrepene på den avtalefestede pensjonsordningen (AFP) er usosiale og vitner om en kynisk holdning til arbeidslivets harde virkelighet. AFP er en ordning som er inngått som et ledd i et inntektspolitisk samarbeid ved tariffrevisjonene og det statlige tilskuddet har vært et bidrag til dette.

Regjeringen forsøker i sin pensjonsmelding å argumentere for at samfunnet ikke vil ha råd til å opprettholde et folketrygdsystem på nåværende nivå. Pensjonskomisjonens egne prognoser om den framtidige inntektsutviklingen indikerer imidlertid at det vil være godt rom for et framtidig offentlig pensjonssystem på minst nåværende nivå.

Fagbevegelsen vil 1. mai markere at vi vil kjempe mot endringer som svekker pensjonene og ødelegger fordelingsprofilen i dagens ordninger. Vi krever tvert i mot en bedre folketrygd med bedre vilkår for de lavtlønte. Tjenestepensjoner må være obligatoriske med bruttoordninger som i offentlig sektor.

Oljefondet og Folketrygdfondet bør slås sammen til et Pensjonsfond som skal være et bidrag til å opprettholde framtidens pensjoner på minst nåværende nivå. I stedet for å bygge opp

norsk næringsliv og infrastruktur blir oljefondet nå brukt til å investere i utenlandske selskaper som konkurrerer med norske bedrifter. Dette tar vi avstand fra, og krever at de politiske myndigheter sikrer framtidens pensjoner og velferdsstaten ved å sørge for at:

1. Statens inntekter, blant annet skatt og arbeidsgiveravgift, justeres i samsvar med behovene for pensjonsutbetalinger og andre velferdsgoder. De med best økonomisk bæreevne bør yte mer.
2. Det etableres en tjenstepensjonsordning for alle arbeidstakere på linje med den nåværende offentlige tjenstepensjonen.
3. Oljefondet og Folketrygdfondet slås sammen til et pensjonsfond som ledes av et styre oppnevnt av Stortinget, og hvor investeringene er under politisk kontroll.
4. Full sysselsetting er en av de viktigste forutsetningene for å sikre framtidens pensjoner. Pensjonsfondet bør medvirke til dette ved investeringer i Norge.

Arbeidsløsheten.

Regjeringen viser liten evne til å gjøre noe med arbeidsløsheten som nå er på 20.000 flere enn da den overtok. Like alvorlig er det at så mange som 100.000 er tvunget til deltid og undersysselsetting. Undersysselsettingen og måten de offentlige statistikkene blir utarbeidet på, gjør at de ikke viser den reelle situasjonen i arbeidsmarkedet. Særlig blir ungdom og etniske minoriteter nå hardt rammet av arbeidsløsheten. Norges Banks pengepolitikk har ødelagt store deler av landets industri. Hovedårsaken til denne situasjonen er Stortingets vedtak som endret instruksene til Norges Bank og overordnet det som kalles det "operative inflasjonsmålet" over hensynet til blant annet sysselsettingen. Dette førte til en høy rente og norsk valuta som i dramatisk grad har svekket norsk industri. Det er dette og ikke det norske lønnsnivået som er årsaken til arbeidsledigheten. I stedet for å sette inn mottiltak har regjeringen i realiteten overlatt styringen av den økonomiske politikken til monetaristene i Norges Bank. Den deflatoriske pengepolitikken og de såkalte "stramme budsjettene" er en tradisjonell høyrepolitikk som erfaringsmessig fører til nedgangstider og arbeidsløshet. Det er derfor et krav at Stortinget må endre instruksene til Norges Bank og sørge for at bruken av arbeidsledighet som et middel i den økonomiske politikken tar slutt. Etter at Norges Bank er fratatt disponeringen av oljefondet må dette aktivt brukes til investeringer i næringslivet og infrastruktur. Det vil være en politikk for full sysselsetting og sikring av velferdsstaten.

Energipolitikken

Gjennom politiske vedtak på 90-tallet ble energiloven endret slik at kraftverkene og forsyningsnettene kom i hendene på markedsaktørene. Det er ikke lenger et overordnet mål å sikre stabil og rimelig strømforsyning til landets innbyggere og næringsliv, men å sørge for størst mulig fortjeneste for eierne. Dette har ført til at de siste 10–15 årene faktisk talt ikke har vært foretatt investeringer i nyanlegg, modernisering av eksisterende kraftproduksjon, eller linjenett. Dermed blir kraftproduksjonen for liten til å forsyne markedet. Likevel sørger dette markedet for at profitten til eierne blir maksimal ved å skru opp prisen til brukerne. I denne situasjonen opplever vi at Storting og Regjering setter profitten til eierne foran interessene til landets befolkning. Vi er nå vitne til et stortingsflertall og en regjering som ikke handler i folkets interesser, men utelukkende ut fra ideologiske motiver for avregulering og privatisering.

I samsvar med dette har nå et offentlig utvalg, "Hjemfallsutvalget" gått inn for at det skal foretas lovendringer som vil forhindre et stabilt norsk eierskap av vannkraftverkene under henvisning til hva de mener EU kan akseptere. Dette kan føre til at 1/3 eller mer av de norske vannkraftressursene varig kommer på utenlandske hender. Dette går vi kraftig imot.

Den utviklingen vi har hatt i energisituasjonen de siste 10-15 årene må snus. Det offentlige må igjen ta ansvar for at landets befolkning igjen får en sikker og rimelig strømforsyning. Det kan bare gjøres ved å endre energiloven og sikre at det offentlige tar ansvar for produksjon, linjenett og nyinvesteringer. Hjemfallsinstituttet må opprettholdes som nå.

Økonomi og lønn.

De siste årenes tariffoppgjør viser at LOs medlemmer ikke godtar hva som helst. Til tross for at det er det pengepolitiske regimet som er hovedårsaken til krisen i norsk næringsliv forsøker både myndigheter og massemedia å framstille det slik at det er lønnsnivået som er hovedårsaken. LOs samfunnspolitiske avdeling har påvist at pengepolitikken har påført eksportindustrien en kostnadsbelastning tilsvarende 6 – 7 ukers ekstra ferie. Et inntektspolitisk samarbeid som baserer seg på at lønnstakerne skal ta ansvaret for Norges Banks forfeilede pengepolitikk er derfor ikke akseptabelt. Næringslivsledernes grådighet, og regjeringens stadige angrep på fagbevegelsen, viser at det i framtidige tariffoppgjør må stilles hardere krav på en rekke områder. Høyere nominelle lønnstillegg er nødvendig for å bringe landet ut av den deflatoriske utviklingen. Dette må innrettes slik at kampen for en virkelig lønnsutjamning mellom kvinner og menn kan fortsette. Likelønn betyr at kvinnedominert arbeid skal verdsettes like høyt som mannsdominert arbeid. Samtidig som alle grupper må få øket reallønn må det sikres at alle utdanningsgrupper får en mer lik og rettferdig lønnsutvikling, slik at utdanning ikke blir et tapsprosjekt. Gapet mellom lønn i offentlig og privat sektor må lukkes. Arbeidsgivernes spekulasjon i deltidsarbeid går særlig ut over ungdom og kvinner som ønsker heltid. Det må gjennomføres forbud mot deltidsstillinger i alle virksomheter der disse kan gjøres om til heltid og hvor det er ønske fra ansatte om heltid. Deltid skal være en mulighet og heltid en rettighet. Lavtlønnsgruppene både i offentlig og privat sektor må heves til et nivå med en lønn det er mulig å leve av.

Offensivt forsvar for velferdsstaten

Årets 1.mai skal markere at fagbevegelsen tar ansvar for å føre kampen for velferdsstaten, arbeidstakernes rettigheter og motarbeide privatisering og avregulering. Vi vil på denne bakgrunn arbeide for en mobilisering av fagbevegelsen for å gjenopprette ordnede forhold i arbeidsmarkedet, gjeninnføre offentlig eie, ansvar og drift av tjenester for fellesskapet. Forsvaret for arbeidstakernes tilkjempede rettigheter og kamp mot avregulering og liberalistisk "modernisering" er to sider av samme sak. Fagbevegelsen skal i langt større grad enn tidligere sette dagsorden for samfunnsdebatten. Det betyr også at den eliten som har skaffet seg kontroll over massemedia og som framstiller reaksjonære framstøt som "modernisering", må bekjempes.

Kapitalens globalisering truer velferden.

Utviklingen i internasjonal handel og økonomi går raskt i retning av en fullstendig globalisering. Dette virker sterkt inn på innretningen av de nasjonale økonomier hvor retningslinjer og regelverk blir tilpasset de overnasjonale selskapenes interesser. En rekke internasjonale organisasjoner og avtaler er i ferd med å fastlegge, på finanskapitalens premisser, ikke bare verdens handel, men de enkelte landenes økonomi og politiske innretning. På denne måten er landene i ferd med å komme inn i en endeløs konkurranse om investeringer fra den internasjonale finanskapital. EU-direktiver som bestemmer konkurranse og begrenser offentlige organers muligheter til selv å bestemme sin politikk, blir gjennomført. Et eksempel er at norske konsesjonslover er avskaffet, og dette har lagt landet åpent for internasjonal spekulativ finanskapital. Norske børsspekulanter, kyniske bedriftsledere og eiere, er gitt fritt spillerom, noe som har ført til en rekke utflagginger av norske bedrifter. EUs og de internasjonale handelsorganisasjoners direktiver undergraver de enkelte lands handlefrihet til å føre en selvstendig økonomisk politikk og dermed opprettholdelse av velferdsordninger og faglige rettigheter. Dette kommer også til syne i de begrensede mulighetene norske myndigheter har til å gjennomføre et regelverk for å hindre sosial dumping i forbindelse med EUs utvidelse mot øst.

Det er nå i ferd med å skapes motkrefter mot denne utviklingen. Bevegelser som vil innføre begrensninger på kapitalens handlefrihet og motarbeide den internasjonale finanskapitalens nærmest ubegrensede handlefrihet, må støttes. En ny søknad om EU-medlemskap er ikke veien å gå. Tvert i mot må et alternativ til EØS-avtalen settes på dagsorden.

Regjeringen må slutte hemmeligholdet av Norges forhandlingsposisjoner i WTO (Verdens Handelsorganisasjon) og GATS (Generalavtalen for handel med tjenester). Avsløringen av Norges offensive krav overfor utviklingsland viser at Norge står på feil side i disse forhandlingene.

Utviklingslandenes gjeld til de vestlige landene og de internasjonale kredittinstitusjonene, hindrer ikke bare utvikling og velstandsøkning, men pålegger brutale nedskjæringer i velferdsbudsjettene. For å gi disse landene mulighet til selv å velge sin vei framover må denne gjelda slettes.

Nei til verdensherredømme, militærmakt, krig og okkupasjon.

USA har som verdens eneste supermakt en global dominans både økonomisk og militært. Dette er stor fare for den nasjonale sjølstendigheten til de land som ikke vil underordne seg.

USA har utpekt en rekke stater til fiendestater i det de kaller ondskapens akse, og forbeholder seg retten til å gå til militære angrep dersom de ikke retter seg etter USAs krav. Under dekke av falske påstander om at Irak hadde masseødeleggelsesvåpen gikk USA og Storbritannia til en blodig og folkerettsstridig krig og okkupasjon av Irak. Påstandene og krigsretorikken var et skalkeskjul for de virkelige motivene som er å sikre seg herredømme over oljeressursene. Krigen mot og okkupasjonen av Irak er derfor ikke noe annet enn en klassisk krig for å sikre råstoffer. Det er krigen og okkupasjonen av Irak som har forårsaket den terroren vi ser i dag. Det er sannsynlig at USA også planlegger flere kriger mot land som de ikke har politisk eller militært herredømme over. USAs tilsidesettelse av FN, utpeking av fiendeland, åpne krigstrusler, økonomiske blokader, innblanding i andre lands indre anliggender, må motarbeides. Den massive krigsmotstanden verden over forhindret imidlertid at USA presset enda flere land, blant annet Norge, til å gå med i krigen. Den norske deltakelsen i okkupasjonen av Irak har ikke støtte i opinionen. Det aksepteres ikke at norske styrker deltar i angrepskrig og okkupasjon. Det tas også avstand fra norske militære stilles under USA-kommando i militære operasjoner. Norske militære må sendes hjem. Det er derfor nødvendig

at fagbevegelsen støtter antikrigsbevegelsen i sitt arbeid mot dette og mot USAs planer om flere kriger og okkupasjoner.

Det er også USA som muliggjør Israels okkupasjon av store deler av nabolandenes landområder, og brutale undertrykking av det palestinske folket, i strid med FN-resolusjoner. Den israelske muren på okkupert palestinsk område er folkerettsstridig og må rives.

Vi tar avstand fra den norske regjeringens servile holdning i forhold til USA og den manglende fordømmelse av krigen mot Irak og den israelske okkupasjonsmaktens blodige framferd. Vi krever at Norge i stedet må legge om sin utenrikspolitikk i en mer selvstendig retning og i stedet arbeide internasjonalt mot USAs, Storbritannias og Israels maktmisbruk.

Paroler

På bakgrunn av ovenstående er vedtatt følgende hovedparole som også skal være den parolen som skal settes på Youngstorgets balustrade:

2005 – NY REGJERING MED NY POLITIKK !

I tillegg følgende paroler:

Rettferdig pensjon ! Ingen kutt !

Styrk arbeidsmiljøloven – avvis regjeringens rasering !

Norsk lønn i Norge ! Nei til sosial dumping !

Slå tilbake privatiseringen !

Forsvar velferdsstaten !

**Sykehusene under demokratisk kontroll –
vekk med stykkprisen !**

Avskaff fattigdommen ! Rettferdig fordeling !

6 timers arbeidsdag !

Avvis den globaliserte kapitalisme – Ja til sosialisme !

Avvis USAs verdensherredømme !

Alle utenlandske tropper ut av Irak !

Israel ut av Palestina ! Riv muren !

Talere: Jens Stoltenberg og Kristin Halvorsen.

Appell mot sosial dumping: Terje Skog (RV), leder av EL & IT-forbundet i Oslo og Akershus.

Styret i LO i Oslo har fullmakt til å fastsette det endelige program for 1. mai-arrangementet på Youngstorget. Dette innebærer også nye paroler, endringer i det politiske grunnlaget, talere/appellanter osv. hvis situasjonen tilsier det.